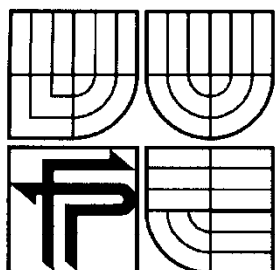

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

NÁVRH ZMĚN EKONOMICKÉHO IS FIRMY

PROPOSAL OF ECONOMIC INFORMATION SYSTEM CHANGES OF THE FIRM

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

LENKA DUNÍKOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. JIŘÍ KŘÍŽ, Ph.D.

BRNO 2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Duníková Lenka

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Návrh změn ekonomického IS firmy

v anglickém jazyce:

Proposal of Economic Information System Changes of the Firm

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Analýza problému a současné situace
Teoretická východiska práce
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Seznam odborné literatury:

ČIPERA, J. Ako vybrat' správny informačný systém?. PC REVUE , júl 2007, roč. X, č.7,s.99.
ISSN 1335-0226

KŘÍŽ,J.a SMEJKAL,V. Informatika a daňové systémy. 1. vyd. PC-DIR BRNO, 36s. ISBN
80-214-0921-5

MOHELSKÁ,L. PAN marketing. Názory Philipa Kotlera na aktuálne trendy v marketingu. e –
biz.č.5/2005.s.33.ISSN 1213-063X

MOLNÁR,Z. Moderní metody řízení informačních systémů. 1.vyd. Praha.

Grada,1992.301s.ISBN 80-85623-07-2

SODOMKA,O. Jak zavést IS do firmy. Computer,roč.8,23/01.s.62.ISSN 1210-8790

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Kříž, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2008/2009.

L.S.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkan fakulty

V Brně, dne 25.05.2009

Bibliografická citace :

DUNÍKOVÁ, L. *Návrh změn ekonomického IS firmy*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2009. 51s. Vedúci bakalárskej práce Ing. Jiří Kříž, Ph.D.

Anotácia :

V tejto bakalárskej práci sa zaoberám analýzou súčasného stavu ekonomického informačného systému vo firme a na jej základe navrhujem nový informačný systém. Jeho prerobenie je nevyhnutné z dôvodu rozširujúcich sa aktív firmy, ako i umožniť prístup vedeniu firmy k informáciám potrebným pre jej lepšie riadenie v reálnom čase a na kvalitnejšej úrovni. Súčasťou práce je i ekonomické zhodnotenie navrhovaného nového informačného systému firmy.

Annotation :

I am analysing the present situation of a company information system in this backelar's work and on on the base of this I am suggesting a new information system. I tis invetible to reconstruct the old one because of the activities of the company and also because it is necessary for the managmnet to get all the necessary information in the shortest time in the higest level of quality.

Economic situation of the new information system is a part of the work.

Kľúčové slová :

ekonomický informačný systém, analýza, návrh, zhodnotenie

Key words :

economic information system, analysis, application, appreciation

Čestné prehlásenie :

Prehlasujem, že som celú bakalársku prácu spracovala samostatne na základe uvedenej literatúry a pod vedením svojho vedúceho bakalárskej práce.

V Brne dňa 22.5.2009

.....

podpis

Pod'akovanie :

Rada by som pod'akovala vedúcemu svojej bakalárskej práce Ing. Křížovi za jeho poskytnutú pomoc a odborné rady pri spracovaní bakalárskej práce. Moje úprimné pod'akovanie patrí aj majiteľke firmy a celému pracovnému kolektívu za ochotu spolupracovať so mnou a poskytnúť mi požadované informácie.

OBSAH

1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY NÁVRHU IS FIRMY	7
1.1 Problematika inovácie IS	7
1.2 Plánovanie realizácie IS	9
2. CIEĽ BAKALÁRSKEJ PRÁCE	10
3. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU FIRMY	11
3.1 Popis firmy	11
3.2 Organizačná štruktúra firmy	12
3.3 SWOT analýza firmy	14
3.4 Problémy firmy pri bežnej prevádzke	15
3.5 Stratégia rozvoja do budúcnosti	16
4. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU IS FIRMY	18
4.1 Popis používaného IS	18
4.2 Popis používaných informačných technológií	18
4.3 Popis používaného hardware a software	19
4.4 Charakteristika programu MOP a KASA	20
5. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE	23
5.1 Definovanie spôsobu ako správne ušetriť pri kúpe informačného systému	23
5.2 Teoretické východiská ako predísť chybe pri výbere informačného systému	25
5.3 Výhody nového IS a nevýhody starého IS	26
5.4 Výhody nového IS a nevýhody starého IS	27

5.5 Teoretické východiská ako predísť chybe pri výbere informačného systému	28
6. NÁVRH RIEŠENIA NOVÉHO IS FIRMY	30
6.1 Návrh zmien v organizačnej štruktúre firmy v súvislosti so zmenami IS	30
6.2 Návrh programového vybavenia potrebného k modernizácií IS	33
6.2.1 Návrh operačného systému a programov pre komunikáciu	33
6.2.2 Návrh užívateľského programového vybavenia IS	33
6.3 Návrh využitia moderných komunikačných technológií a ich väzba na IS	35
6.3.1 Návrh a zriadenie internetových služieb a ich využitie	36
6.3.2 Návrh a spôsob prevádzky vlastnej webovej prezentácie firmy	37
6.3.3 Návrh a spôsob prevádzky automatického peňažného styku s peňažnými ústavmi	37
6.4 Návrh zálohovacích a bezpečnostných opatrení na ochranu dát a osobných údajov v rámci počítačovej siete ako i prepojenia na internet a iné verejné dátové siete	39
6.5 Prínosy spojené so zavedením IS	39
7. ZHODNOTENIE REALIZOVANÝCH EKONOMICKÝCH ZMIEN IS FIRMY	
7.1 Spôsob financovania navrhovaného IS firmy	41
7.2 Špecifikácia prínosov zavedenia nového IS z ekonomického hľadiska.....	43
8. ZÁVER.....	49
9. ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	50
10.ZOZNAM PRÍLOH.....	51

1.ÚVOD DO PROBLEMATIKY NÁVRHU IS FIRMY

1.1 Problematika inovácie IS

Človek je už od narodenia stále nútený vo svojom vedomí spracovávať veľké množstvo informácií. Proces spracovania informácií v našom vedomí je trvalý, nepretržitý, ale ovplyvniteľný. Od polovice 20.storočia nastala informačná explózia. Svet je doslova zavalený informáciami pričom neexistujú ľudia, ktorí by ich boli schopní spracovať alebo evidovať. Jedinou schodnou cestou je využitie informačných systémov, ktoré budú toto nepretržité množstvo informácií skladovať, spracovávať a analyzovať. Výstupy z takýchto systémov sú potom pre nás ľudí oveľa prijateľnejšie a to z dôvodu, že sa nemusíme zaoberať informáciami, ktoré sú pre nás zbytočné. Výber informačného systému, obzvlášť celopodnikového systému predstavuje veľmi významnú zmenu pri riadení každej spoločnosti. Ako sa ukazuje v praxi nie je úplne jednoduché vzájomne zladit' dovedy používaný systém riadenia s požiadavkami zavádzaného nového informačného systému, ktorý vo väčšine prípadov vyžaduje vykonať zmeny v organizačnom usporiadaní firmy a s tým mnohokrát i súvisiace personálne problémy. Otázka výberu informačného systému sa dnes chápe predovšetkým z pohľadu podnikovej štruktúry. To znamená, že pre dané podnikové aktivity hodnotíme predovšetkým jeho praktické využitie, technológiu zvoleného technického vybavenia, technológiu programového vybavenia a ním používané typy databáz, spôsob komunikovať so systémami obchodných partnerov, peňažných ústavov a jeho možnosť využívania najmodernejších komunikačných technológií. Pri nasadzovaní nového informačného systému je nevyhnutné prispôbiť sa jeho požiadavkám a nie naopak prispôbovať informačný systém starému systému riadenia ako to prebieha vo viacerých firmách. Tento nedostatok mnohokrát spôsobí ešte horšie podklady pre riadenie firmy ako poskytovali dovedy používané postupy a to najmä z dôvodu nevyužívania automaticky poskytovaných informácií v informačnom systéme a ich nahrádzanie spracovaniami pracovníkmi firmy mimo vlastného informačného systému. Príčinou uvedených nedostatkov okrem organizačných dôvodov býva i nedostatočné zaškolenie, ale i samotné odborné zvládnutie problematiky používania informačného systému používateľmi.

Mnohokrát táto skutočnosť spôsobuje, že zavedený systém zvyšuje pracnosť a dokonca pôsobí dojmom , že je nevyhnutné zvýšiť počet zamestnancov firmy po zmene informačného systému. Riešením tejto situácie je nutnosť vidieť informačné technológie nielen ako časť podnikovej infraštruktúry, ale i ako neoddeliteľnú súčasť podnikovej stratégie.

Klasický prípad zle zavedeného informačného systému uvádza Philip Kotler :

“ Žartom hovorím, že výsledkom zavedenia nových technológií v starých organizáciách je nákladná stará organizácia. Inými slovami, veľa firiem kupuje software, bez toho, aby boli pripravené ho použiť. „[4]

O každom projekte zavedenia alebo skvalitnenia súčasného IS je nutné uvažovať a rozhodovať v súvislosti s informačnou stratégiou spoločnosti. Bez predchádzajúceho stanovenia informačnej stratégie nie je možné zmysluplne a bez zbytočných strát vybudovať IS podporujúci súčasné aj budúce strategické ciele spoločnosti.

Informačné systémy nielenže významnou mierou prispievajú k zvyšovaniu efektívnosti a úspešnosti podniku, ale súčasne aj vytvárajú hodnotu podniku.[6]

Pre projekt implementácie IS musí byť [6] :

- a) jasne stanovený konkrétny cieľ (zavedenie určitej aplikácie IS)
- b) definovanie stratégie vedúcej k dosiahnutiu stanoveného cieľa (implementačnú metodiku)
- c) stanovený termín otvorenia a ukončenia
- d) obmedzené zdroje dané rozpočtom a pridelenou kapacitou ľudí
- e) špecifikáciou prínosov, dosiahnutých implementáciou danej aplikácie IS

Pre každý rozsah IS existuje určitá „optimálna“ doba vývoja alebo implementácie IS a každá snaha o skrátenie znamená progresívny nárast nákladov. Informačný systém poskladaný z viacerých systémov si vyžaduje spoluprácu viacerých dodávateľov, pričom práve komunikácia a nutná spolupráca prináša množstvo problémov pri

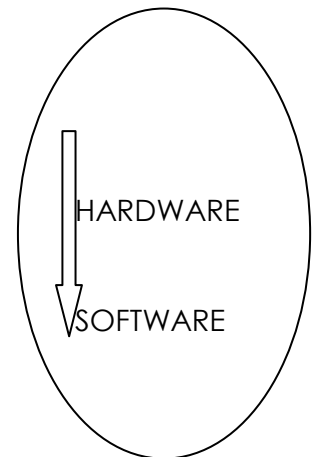
„hľadání“ príčiny neuspokojivého priebehu implementácie v horšom prípade neúspešného projektu implementácie IS.

1.2 Plánovanie realizácie IS

Štádium plánovania informačného systému je najdôležitejšou časťou jeho života. Už pri plánovaní informačného systému sa rozhodne, či jeho životná dráha bude hladká a prínosná pre firmu, alebo naopak bude krivolaká a pre užívateľa nákladná a nepriama. V praxi sa stretávame s dvoma základnými filozofiami budovania informačného systému, ktoré by sme mohli nazvať „od hardware k orgware“ a „od orgware k hardware“.

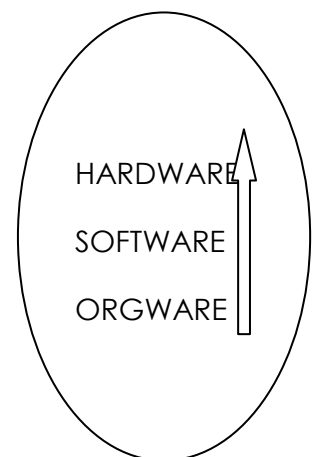
Prvý spôsob „od hardware k orgware“ vypadá tak,

že na nakúpi čo najviac drahých počítačov, vedúcim funkcionárom a až potom sa pre túto techniku vyvinie, alebo zakúpi programové vybavenie determinované danou technikou a následne sa zistí, že sa musí zmeniť celé fungovanie podniku, aby sme sa prispôbili nášmu informačnému systému.

Druhý spôsob „od orgware k hardware“ spočíva v tom,

že vychádzame z našich potrieb a požiadavkou na budúci informačný systém, vyhladáme odpovedajúce programové vybavenie a k tomuto programovému vybaveniu zakúpime vhodnú výpočtovú techniku. Tento spôsob je lacnejší, lepšie pokryje potreby fungovania informačného systému vo firme.[2]

2.CIEĽ BAKALÁRSKEJ PRÁCE

Cieľ mojej bakalárskej práce bude zameraný na komplexné vyriešenie informačného ekonomického systému firmy, ktorý by nahradil tu používané zastaralé informačné technológie, ako i technické prostriedky modernými, v súčasnosti bežne využívané vo svete tak. Jednalo by sa o úplný návrh takého systému, ktorý by automatizoval komunikáciu s obchodnými partnermi, štátnymi úradmi, finančnými úradmi s využitím internetových technológií a ostatnej elektronickej komunikácie prostredníctvom iných počítačových sietí ako i zabezpečenie bezpečnosti dát a informácií. Lepšie informačné systémy poskytujú kvalitnejšie a včasnejšie informácie potrebné pre rozhodovanie.

Ďalšou dôležitou problematikou, ktorej riešením sa budem zaoberať, bude návrh na zavedenie spracovania ekonomických agend firmy ako i samotnej účtovnej evidencie priamo vo firme bez potreby externej spolupráce s inými subjektmi a s tým súvisiaci návrh vhodného informačného systému. Súčasťou riešenia tejto problematiky by mal byť i návrh na prechod firmy z jednoduchého účtovníctva na podvojné k obdobiu, kedy túto možnosť umožňuje legislatíva.

Výsledkom práce by mal byť návrh na zdokonalenie ekonomického systému a s tým súvisiaceho finančného zaťaženia firmy, jeho posúdenie a prínos pre firmu z ekonomického hľadiska, ako i jeho dopadu na úroveň riadenia firmy a skvalitnenia toku informácií o pohybe tovarov a poskytovaných službách nielen zákazníkom, ale aj dodávateľom a obchodným partnerom. Zmeny sa týkajú čiastočne aj organizačnej štruktúry firmy. Podniky, ktoré nevenujú trvalú pozornosť zavádzaniu moderných informačných technológií, sa dostávajú do strategickej nevýhody v porovnaní so špičkovými podnikmi. Pritom však nestačí zakúpiť si novú informačnú techniku a programové vybavenie, ale treba aj vedieť, kde vzniknú najväčšie prínosy. Najvyššie prínosy a ich využívanie vychádza z dobre postavenej podnikovej stratégie, aj keď v praxi je to dosť ťažko uskutočniť.

3. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU FIRMY

3.1 Popis firmy

Firma evidovaná v živnostenskom registri pod obchodným názvom Helena Duníková Obchodný dom H.D. bola založená v máji 1998 fyzickou osobou, ktorá odvtedy podniká na základe živnostenského oprávnenia. Nie je evidovaná v obchodnom registri. Firma od svojho vzniku vedie jednoduché účtovníctvo ako formou účtovnej evidencie. Miestom jej prevádzkarne je nehnuteľnosť, maloobchodná predajňa so skladovými priestormi a príslušenstvom v obci Lúky č.128. V uvedenej nehnuteľnosti podnikala do roku 2002 na základe nájomnej zmluvy. V tomto roku ju odkúpila prostredníctvom hypotekárneho úveru od predchádzajúceho majiteľa.

Od začiatku svojej podnikateľskej činnosti vykonávala ohlásenú živnosť v rozsahu uvedenom v živnostenskom liste a to:

- 1.Kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi – maloobchod v rozsahu voľných živností.
- 2.Kúpa tovaru za účelom predaja iným prevádzkovateľom živností – veľkoobchod v rozsahu voľných živností.
- 3.Sprostriedkovanie obchodu a služieb.
- 4.Maloobchod mimo riadnej predajne.

Obsah živností uvedených v bode 2.,3.,4. bol prevádzkovaný iba príležitostne, jednak z dôvod nedobudovaných prevádzkových priestorov, ako i vlastných organizačných problémov na ich začatie.

V súvislosti s plánovaným odkúpením nehnuteľnosti do vlastníctva a s tým spojenou jej plánovanou rekonštrukciou podnikateľka požiadala v roku 2001 o vydanie ďalšieho živnostenského listu, na živnosti, ktoré by tu chcela v budúcom období vykonávať. Jedná sa o nasledovné ohlasovacie živnosti :

- 1.Predaj na priamu konzumáciu tepelne upravených jedál (mimo vlastnej prípravy)

2. Príprava a predaj tepelne rýchlo upravovaných mäsových výrobkov
3. Predaj nápojov na priamu konzumáciu
4. Reklamná, inzertná a propagačná činnosť
5. Veľkoobchod c výpočtovou a kancelárskou technikou
6. Prenájom nehnuteľností spojený s prenájomom ich zariadenia a upratovacími prácami
7. Upratovacie služby
8. Administratívne práce, písárske a sekretárske služby
9. Fotografické služby, výroba a distribúcia videa

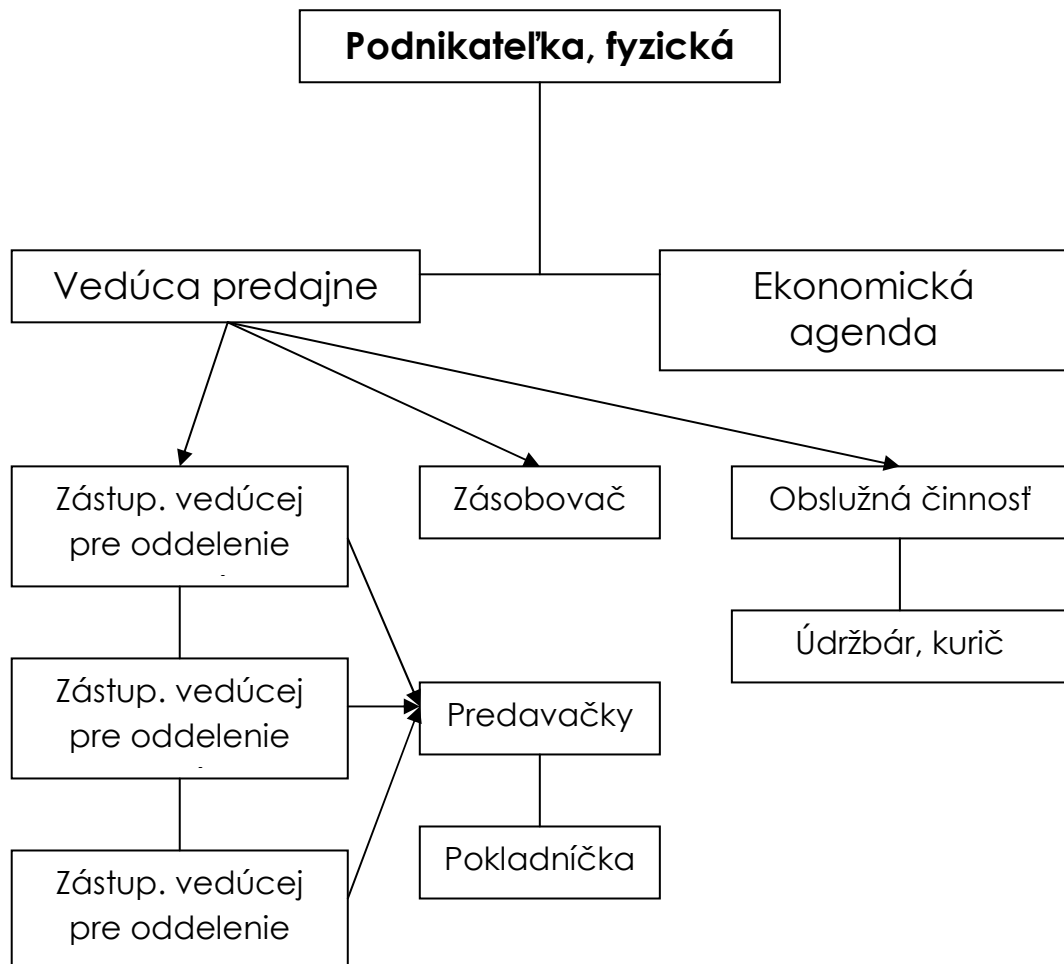
Začiatok rekonštrukcie podnikateľských priestorov ako i spustenie nových podnikateľských aktivít si podnikateľka stanovila na druhú polovicu roku 2003. V tejto súvislosti sa ukázala potreba prebudovať organizačnú štruktúru firmy, ako i doteraz používaný informačný systém.

3.2 Organizačná štruktúra firmy

Firma v súčasnosti zamestnáva 6 pracovníkov na trvalý pracovný pomer. Na vykonávanie a ekonomických a administratívnych činností firma využíva externé služby na základe uzatvorenej zmluvy s podnikateľskými subjektmi.

Firmu riadi priamo jej zakladateľka fyzická osoba. Pod jej priame riadenie patrí vedúca predajne a zároveň si sama koordinuje činnosť externých partnerov na spracovanie ekonomickej agendy, ktorým odovzdáva a preberá od nich spracované informácie pre ďalšie evidenčné a riadiace procesy vo firme. Vzhľadom na to, že spracovanie väčšiny ekonomickej agendy prebieha mimo firmy, jednotliví pracovníci vo svojich pracovných úlohách majú zapracovaný len veľmi úzky okruh svojich povinností. Skutočnosť, že väčšinu administratívnych činností vykonáva sama podnikateľka, spôsobuje, že jej na priamu riadiacu prácu zostáva veľmi malý časový priestor. Samozrejme nie je to na dlhodobé a bezproblémové fungovanie firmy ideálny stav.

Súčasnú organizačnú štruktúru firmy zobrazuje nasledovný obrázok:

3.3 SWOT – analýza firmy

Silné stránky :

- orientácia na zákazníka nie formou jedno rázových zliav a akcií, ale trvalá orientácia na využívanie nižšej marže na celý predávaný sortiment a poskytované služby
- plánované rozšírenie podnikateľských aktivít i v iných oblastiach mimo maloobchodnej činnosti, čím sa poskytnú komplexnejšie služby zákazníkovi
- umiestnenie predajne v centre obce v blízkosti zdravotného strediska
- dostatok parkovacích miest s bezproblémovým prístupom z cesty I. triedy vedúcej na hraničný prechod medzi ČR a SR, ako i z miestnych komunikácií
- otváracia doba predajne počas všetkých dní v roku s dobou predaja v pracovné dni od 5.30 -19.00 a vo sviatok ,sobotu, nedeľu od 07.00 - 19.00
- možnosť vlastných investícií do objektu na podnikanie, v súvislosti s dostatkom priestorov, ako i tou skutočnosťou, že podnikateľka má objekt v osobnom vlastníctve

Slabé stránky :

- nedostatok voľných vlastných finančných prostriedkov, z toho vyplývajúca nutnosť realizovať ďalšie investície z úverových a leasingových zdrojov
- nedostatočné informácie z informačného systému pre riadenie predajne, z dôvodu nekompletné vyriešeného spracovania ekonomickej agendy priamo vo firme, tým i nedostatok informácií pre riadenie firmy
- zastaralé technické prevádzkové, ako i počítačové vybavenie informačného systému firmy, čo spôsobuje riziko prerušenia prevádzky z dôvodu technických porúch riadení, ako i možnosť straty dátových údajov potrebných pre činnosť registračnej pokladne pri predaji tovarov a služieb z dôvodu nízkej úrovne systému ochrany dát pred ich stratou alebo poškodením
- takmer žiadna propagácia aktivít firmy prostredníctvom vlastnej reklamy
- vysoko konkurenčné prostredie

Hrozby :

- nárast konkurencie najmä v oblasti maloobchodu v súvislosti so vstupom silných podnikateľských zahraničných subjektov v blízkom okolí (Kaufland, Tesco, Big Box)
- využívanie zastaralého informačného systému, ktorý zapríčiňuje neprehľadné vedenie evidencie zásob, ale aj ekonomickej agendy

Príležitosti :

- rozšírenie podnikateľských aktivít mimo rámec maloobchodnej činnosti o aktivity v oblasti veľkoobchodu, ako i ďalších poskytovaných služieb uvedených v rozšírenom živnostenskom oprávnení
- možnosť zviditeľnenia firmy pomocou vlastnej webovskej stránky a reklám

3.4 Problémy firmy pri bežnej prevádzke

Z dôvodu nízkej úrovne informačného systému sa firma stretáva najmä s problémami riadiaceho charakteru, ktoré vyplývajú z nedostatku informácií o hospodárení firmy v reálnom čase. Jednou z príčin je i neexistencia komplexného informačného systému priamo vo firme, ktorý je v ekonomickej oblasti nahrádzaný externým spracovaním údajov v inej firme s určitým časovým posunom. Úzko s tým je spojená vysoká administratívna náročnosť prípravy ekonomických podkladov pre spracovanie, bez možnosti využitia automatizovaných prenosov z existujúcich agend firmy.

Ďalším problémom, ktorý doterajší informačný systém nerieši je oblasť evidencie skladových zásob tovarov. S tým je spojené nepresné objednávanie tovarových zásob pre maloobchodnú predajňu, vyplývajúce z neznalosti obrátkovosti predaja jednotlivých druhov tovaru. Z ekonomického hľadiska s tým súvisí problém umŕtvenia finančných prostriedkov v tovaroch na zásobe, ktorý prináša prechodný nedostatok financií na bežnú prevádzku.

3.5 Stratégia rozvoja do budúcnosti

Vzhľadom k vyššie uvedenému rozšíreniu živností od roku 2001 podnikateľky o nové činnosti v oblasti služieb ako i predávaného sortimentu sa okrem doteraz prevládajúceho prevádzkovania najmä maloobchodnej činnosti, javí perspektíva získania nových zákazníkov v oblasti ponúkaných služieb, veľkoobchodného predaja a predaja doteraz nerealizovaného sortimentu výpočtovej techniky a s tým súvisiacimi službami.

V súčasnej dobe je rozšírenie podnikateľských aktivít pre firmu o to aktuálnejšie, lebo na trh nastúpili zahraničné obchodné reťazce, ktorých predmet podnikania je totožný s činnosťami tejto firmy, avšak sú finančne silnejšie zabezpečené, a preto im konkurovať formou rozširovania činnosti vlastnými investičnými akciami výstavby ďalších vlastných prevádzok je veľmi ťažké. Preto sa firma rozhodla okrem obsahového rozšírenia svojej podnikateľskej činnosti vytvoriť lepšie podmienky na ďalšiu činnosť formou modernizácie a rekonštrukcie doteraz využívaných priestorov, doplnením potrebného hmotného investičného majetku ako i vytvorenie lepších podmienok pre riadenie firmy zmenou organizačného usporiadania firmy a zmenou doteraz používaného informačného systému, ktorý svojím charakterom neposkytuje potrebné informácie pre rozhodovacie procesy pri riadení firmy v reálnom čase a vyžaduje si administratívne nároky na spracovanie prvotných informácií pre externého spracovateľa i s príslušnými vysvetleniami. Ako najväčší nedostatok sa doteraz javí neschopnosť pracovať so spracovanými údajmi externej firmy interaktívnym spôsobom, modelovať si vlastné reálne ekonomické situácie potrebné pre riadenie firmy a hlavne minimalizovať časový posun prístupu k výsledkom hospodárenia, a tak spätne ovplyvňovať nákup tovarov a materiálov, ich obrátkovosť, stanovenie reálnej výšky obchodnej marže, aby ceny poskytovaných tovarov a služieb umožnili obstáť v konkurenčnom prostredí a zároveň i firma vykazovala priemerný zisk a vytvárala si finančné prostriedky ako predpoklad jej ďalšieho rozvoja.

Aby sa dali realizovať uvedené ciele na profesionálnej úrovni najmä v ekonomickej oblasti je nevyhnutné, aby firma vytvorila podmienky prechodu doterajšieho vedenia

ekonomickej a účtovnej evidencie na základe jednoduchého účtovníctva na vedenie týchto evidencií, ako i ostatných podporných evidencií na základoch podvojného účtovníctva a plne automatizovať väčšinu administratívnych činností. Sama prax v oblasti informačných systémov ukazuje, že tieto riešenia problematiku ekonomického riadenia firmy dokonalejšie v nadväznosti na podvojnú účtovníctvo, umožňujú dokonalejšiu automatizáciu rutinných činností pri spracovaní prvotných postupov v ekonomickej agende z jej jednotlivých modulov a tým zrýchlenie vzniku výsledných postupov a úsporu administratívnej práce.

4. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU IS FIRMY

4.1 Popis informačného systému

Je nepochopiteľné, že ešte aj v dnešnej dobe sa vo veľkej miere využívajú stále problematické a zastaralé systémy a nie sú nahradené modernými a dokonalými informačnými systémami. Súčasný používaný IS je založený na zakúpenom informačnom systéme od firmy Softip a.s. so sídlom v Žiline, zameranom na riadenie maloobchodnej predajne. Tento systém bol zavedený pri vzniku firmy v roku 1998 a od vtedy nebola na ňom vykonaná žiadna forma inovácie. Aj keď obsahuje i ostatné podsystémy ekonomickej agendy, ale vzhľadom na to, že táto je vedená mimo sídla firmy iným podnikateľským subjektom je tieto podsystémy ťažko použiť. Práve toto bolo jednou z príčin, ktorá nenútila podnikateľku svoj informačný systém u seba budovať a je stále neúplný. Riadiace a rozhodovacie procesy vo firme boli na veľmi nízkej úrovni a bez vzájomných väzieb medzi nimi. Vedenie ekonomickej agendy bolo zamerané len na základné údaje, ktoré boli vedené u spracovateľa v papierovej podobe a to pre účely miezd, daňových priznaní a výkazov. Do tejto oblasti nie sú zaradené skoro vôbec žiadne údaje potrebné pre rozhodovacie procesy podnikateľky v oblasti nielen nákupu a predaja tovarov, ale aj určovanie výšky obchodnej reálnej marže tovarov, služieb a plánovanie ďalšieho ekonomického rozvoja firmy.

4.2 Popis používaných informačných technológií

Tak ako sa mení podnikové prostredie, mení sa aj informačná technológia, mení sa aj jej poslanie a ciele, ktoré kladieme na informačný systém. Dnes sa používajú informačné systémy založené na rôznych technológiách, pričom v malých a stredných firmách sú nešťastne rozšírené práve tie najmenej dokonalé. Sú to informačné systémy využívajúce aplikácie a operačné systémy MS Windows, niekde často ešte aplikácie a operačné systémy MS DOS, čo je prípad aj na tejto maloobchodnej predajni. V nadväznosti na úroveň zastaralého informačného systému spôsobila, že i doteraz používané informačné technológie v tejto firme sú pomerne na veľmi nízkej úrovni. V súčasných informačných technológiách firmy nie je vôbec zabudovaný systém ochrany dát pre prípad softwarových a hardwarových porúch u komunikačnej výpočtovej techniky.

Informačné technológie sú orientované len na občasnú, neplánovanú zálohu dát na disketové 3,5“magnetické médium, ktoré nie je veľmi vhodné pre profesionálne využívanie na dlhodobú úschovu dát.

4.3 Popis používaného hardware

Po technickej stránke je firma vybavená iba výpočtovou technikou na vedenie skladovej evidencie a predaj v maloobchodnej predajni prepojenej do lokálnej počítačovej siete typu ethernet, prostredníctvom koaxiálneho kábla. Jej sieťový operačný systém Novell DOS7, je dnes už zastaralý, dokonca tu nebol inovovaný ani v súvislosti s problematikou súvisiacou s prechodom na rok 2000. Takisto nebola vtedy technicky upravovaná ani výpočtová technika.

Doteraz využívané hardwarové vybavenie :

Riadiaci počítač, server : PC 486/100, 8MB operačnej pamäte, 1GB pevný disk, 3,5“disketová mechanika, 14“farebný monitor, sieťová karta.

Tento počítač sa využíva i ako pracovná stanica, čo mu umožňuje použitý sieťový operačný systém. Je k nemu pripojený ručný snímač čiarkového kódu a 9 ihličková tlačiareň Epson FX-1050.

Pracovná stanica : PC-486/33, 8MB operačnej pamäte, 1GB pevný disk, 3,5“disketová mechanika, 14“farebný monitor, sieťová karta.

Tento počítač sa využíva ako registračná pokladňa. Je k nemu pripojený stolový počítač čiarkového kódu, pokladničná tlačiareň.

Pracovná stanica : PC-486/66, 8MB operačnej pamäte, 1GB pevný disk, 3,5“disketová mechanika, 14“farebný monitor, sieťová karta.

Tento počítač sa využíva ako pracovná stanica v skladovom priestore.

Terminál adaptér, modem : Zyxel omni.net LCD+M, určený na komunikáciu pre platobný terminál

Platobný terminál : je spojený s terminál adaptérom Zyxel a slúži pre zákazníkov maloobchodnej predajne na platby prostredníctvom elektronických platobných kariet. Telekomunikačné zariadenia telefónnej ISDN linky

Popis používaného software

Užívateľské programové vybavenie je zakúpené v sieťovej verzii od firmy Softip a.s., Žilina nie ako ucelená ekonomická agenda. Bol zakúpený a je prevádzkovaný iba podsystem maloobchodnej predajne , ktorý sa skladá z dvoch modulov KASA(certifikovaná registračná pokladňa) a MOP (evidencia maloobchodnej predajne). Obidva môžu pracovať nezávisle od seba v sieťovom alebo nesieťovom režime.

Operačný systém, ktorý používa firma na technickom vybavení a pod ktorým pracuje uvedené užívateľské programové vybavenie je MS DOS 6.22. a sieťový operačný systém Novell DOS7. Iné programové vybavenie firma v súčasnej dobe nepoužíva.

4.4 Charakteristika programu MOP

Jednou z hlavných úloh programu MOP je sledovanie pohybu tovarov podľa jednotlivých druhov na predajni, pohyb peňažných prostriedkov a pokladničné transakcie. Programový produkt MOP predstavuje moderný nástroj riadenia maloobchodných predajní, medzi ktoré patrí aj majiteľka tejto firmy. Prednosti produktu MOP sa prejavujú v spôsobe a možnostiach riadenia pokladničných miest. MOP dokáže spolupracovať s elektronickými registračnými pokladnicami a ľubovoľným typom PC POS terminálu (PC pokladnica). Pri riešení s PC pokladnicami je súčasťou dodávky modul KASA, ktorá poskytuje všetky funkcie pokladnice. Z dôvodu, že tu používaná počítačová pokladňa nie je vybavená verziou s fiškálnym modulom musí byť vybavenie MOP nainštalované na inej výpočtovej technike ako modul KASA.

Tento modul je určený taktiež aj na evidenciu príjmu a výdaju tovaru, bezhotovostného predaja tovaru a služieb a evidenciu vyhodnotenia činnosti registračnej pokladne. V prípade použitia nadväzujúcich ekonomických podsystemov modul MOP je schopný poskytnúť dátové informácie na ich ďalšie spracovanie v účtovnej evidencii.

Živnostníčka tieto informácie v súčasnosti nevyužíva, lebo ekonomická agenda je vedená v externej firme a tejto sú údaje zatiaľ poskytované len v tlačovej podobe na papieri. Firma od svojho vzniku vedie jednoduché účtovníctvo ako formu účtovnej evidencie.

Výhody pre užívateľa :

- možnosť nastaviť produkt tak, aby bol pre jeho obsluhu jednoduchý
- možnosť sledovať predajnosť tovaru, zásobu tovaru v dňoch na základe priemernej predajnosti, rôzne obchodné informácie a štatistiky o jednotlivom tovare ale i skupine tovarov
- predplnenie počtu balení (množstva) tovaru na objednávku pre dodávateľa na základe štatistiky predajnosti tovaru
- možnosť monitorovať prácu a vyhodnocovať predaj podľa jednotlivých vybraných kritérií
- rôzne spôsoby vybavovania reklamácií a storná
- možnosť vystavovať, sledovať a evidovať všetky doklady súvisiace s príjmom a výdajom tovaru priamo na mieste vzniku
- príjem tovaru na faktúru i v hotovosti, ručne a jednou z veľkých výhod je aj automatizované
- predaj tovaru s platbou v hotovosti a rôznymi spôsobmi bezhotovostnej platby
- presuny tovaru medzi vlastnými predajňami, veľkoskladom alebo výrobou
- sledovanie obalových kont dodávateľov
- rôzne spôsoby preceňovania
- mimoriadne prepracovaný spôsob poskytovania rôznych druhov zliav

Produkt MOP je riešený tak, aby príjem a výdaj tovaru mohol byť vykonávaný i automatizovaným spôsobom prenosu dokladov na diskete alebo cez modem a je možné ho prepojiť s ostatnými produktmi spoločnosti SOFTIP, čo je pre túto firmu veľmi priaznivá pomoc.

Charakteristika programu KASA

Modul KASA sa využíva v predajniach, kde sa na predaj tovaru používajú PC pokladnice. Do tejto skupiny firiem patrí aj táto maloobchodná predajňa. Modul KASA spolupracuje s produktom MOP/MOP win a umožňuje zadávať nákupy pomocou klávesnice alebo snímača čiarkového kódu, hotovostné ale aj bezhotovostné platby, tlačiť daňové doklady, pokladničné doklady, uzávierky a pod. Vykonáva aj opravné položky ako je zrušenie nákupu, položky nákupu, reklamácie.[7]

Taktiež nám poskytuje súpisu registračnej pokladne, čo ma veľký význam pre kontrolu.

KASA je určený pre počítačové registračné pokladne a je zameraný na predaj v maloobchodnej predajni prostredníctvom pokladne, ako určuje platná legislatíva. Tu zavedená verzia nevyžaduje používanie fiškálneho modulu v registračnej pokladni, údaje o obratoch sú evidované priamo na pevnom disku registračnej pokladne a ich zneužitie užívateľom je zabezpečené programovo. Táto skutočnosť však spôsobuje, že použitie počítača s nainštalovaným programom KASA úplne vylučuje inú činnosť ako realizáciu predaja. Preto je aj naďalej nevyhnuté prenos dátových údajov potrebných pre činnosť tohto modulu zabezpečiť prenosom prostredníctvom počítačovej siete alebo magnetickým médiom.3,5“ disketou.

Jednou z veľkých výhod modulu KASA je, že umožňuje vydávanie a používanie nákupných kariet predajne a všetky typy platobných operácií pri platbách za tovar a poskytované služby. (napr. platba platobnou kartou a stravnými poukážkami). Toto všetko je pre firmu veľmi dôležité lebo jednou z hlavných priorít firmy je aj orientácia na zákazníka, lebo zákazník definuje kvalitu firmy. Očakáva vysokú výkonnosť, spoľahlivosť, konkurenčné ceny, kvalitné služby a korektné správania, ktoré sa firma snaží dodržiavať. Viac ako len uspokojiť zákazníka je nutnosť a zdroj konkurenčnej výhody.

5. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE

5.1 Definovanie spôsobu ako správne ušetriť pri kúpe informačného systému

Informačné systémy sú vo svojich rôznych podobách dôležitým nástrojom v práci, vzdelávaní i v bežnom živote. Najčastejšie sa s nimi stretávame ako bežní používatelia. Projektovanie informačných systémov a ich využívanie sa stalo integrálnou súčasťou racionalizácie práce v akejkolvek inštitúcii. Tieto procesy sa spájajú najmä so skvalitňovaním procesov riadenia na všetkých úrovniach.

Minimálne polstoročie rieši človek intenzívne problém informačnej často aj ekonomickej krízy. Triedenie, vyhľadávanie a sprístupnenie informácií prešlo za posledných 30 rokov veľkými zmenami, ktoré sú odrazom vývoja v oblasti informačných technológií. Disponujeme kvalitnejšími počítačmi, kvalitnejším softvérovým vybavením, kvalitnejšími komunikačnými nástrojmi.(1)

Súčasný informačný prostredie je charakterizované veľkým množstvom šíriacich sa neustálych, rýchlo sa meniacich informácií, vývojom informačných technológií a množstvom rôznorodých nástrojov pre ich sprístupnenie. Vytvoriť jednotný prístup k informáciám nie je ľahké, ak je to vôbec možné.

Nie je to tak dávno, čo informačné systémy boli výsadou iba veľkých a bohatých spoločností a slúžili skôr na prestíž ako na reálne riadenie firmy, pričom ich prvotným zámerom bola mnohokrát iba jednoduchá kontrola zamestnancov.

Pre každú spoločnosť predstavuje rozhodnutie obstarania riadiaceho informačného systému neľahkú úlohu. Dôležitým momentom je stotožnenie sa so skutočnosťou, že informačný systém sa stáva pre firmu nevyhnutnosťou. *„Mnohí podnikatelia si uvedomujú, že nárast tržieb sa dostal do štádia, kedy nie je reálne možné riadiť spoločnosť prostredníctvom existujúceho jednoduchého účtovného systému. Napriek tomu mnohokrát ostávajú pri starom spôsobe riadenia, čo má za následok výraznú stagnáciu spoločnosti.* (9) Vzhľadom na nedostatok okamžitých finančných prostriedkov mnohé podniky otázku systémového riadenia dlhodobo neriešia a získané

prostriedky radšej investujú do operatívy, resp. momentálneho problému . „*Je to akýsi začarovaný kruh, ktorý núti podnik zaoberať sa stále tými istými problémami a neumožňuje sa pozerať na rozvoj spoločnosti z naozaj dlhodobého hľadiska. Je potrebné sa pozrieť na úsporu finančných prostriedkov, ktoré v konečnom dôsledku zavedenie systému vždy podniku prinesie.* (9)

Jednou z hlavných výhod systémov riadenia podniku je automatizácia činností, ktoré systém vykonáva. Odstránia sa tým časové prestoje a zrýchli sa proces medzibankového styku, čím je možné kapacity ľudskej pracovnej sily využiť reálne pri zabezpečovaní ostatných činností. Najdôležitejším faktorom pri rozhodovaní je však vždy cena systému riadenia, čo pri nesprávnej voľbe môže mať z dlhodobého hľadiska skôr negatívny vplyv na chod firmy.

V súčasnosti patrí Slovensko do skupiny krajín, ktoré nielen aktívne využívajú, ale rovnako aktívne a profesionálne sa aj podieľajú na vývoji informačných systémov. Práve operatívna implementácia modulov na základe požiadaviek klienta a okamžitá aktualizácia systémov dáva slovenským firmám náskok pred zahraničnou konkurenciou bez zbytočného procesu schvaľovania, čo v konečnom dôsledku opäť šetrí čas a prestoje pri čakaní . V konečnom dôsledku je možné konštatovať, že riadiaci systém z dlhodobého hľadiska prináša spoločnosti úsporu finančných prostriedkov v mnohých smeroch. Je to akýsi tichý spoločník ochrany investícií podniku, ktorý je schopný sám si na seba zarobiť bez dodatočných požiadaviek pri prerozdeľovaní dividend podniku.

Prehľad rôznych podnikových informačných systémov :

- Transakčné systémy
- Manažérske informačné systémy – MIS
- Systémy na podporu vrcholového riadenia – EIS
- Kancelárske informačné systémy – OIS
- Elektronická výmena údajov

Proces tvorby informačnej stratégie podniku

- plánovanie

- prevzatie a verifikácia záverov globálnej stratégie podniku
- formulácia vízií a cieľov IS/IT
- analýza súčasného stavu a vývoja informačnej stratégie firmy
- určenie kritických faktorov a špecializácia cieľov IS
- návrh architektúry IS
- návrh nutných zmien v organizácii
- kvalifikačný, resp. rekvalifikačný program
- ekonomické aspekty informačnej stratégie
- metodické štandardy projektovania a implementácie projektov
- definovanie jednotlivých informačných projektov a ich základných parametrov a vzájomných väzieb
- reengineering IS/IT

5.2 Teoretické východiská ako predísť chybe pri výbere informačného systému

- 1) Výber nevhodného systému je rovnako problematický ako keď je vhodný systém implementovaný na neoptimálne procesy.
- 2) Podnik si musí uvedomiť, že zavedenie informačného systému bude mať vplyv na firemné procesy. Musia byť definované osoby zodpovedné za procesy, aby boli vyjasnené zodpovednosti za všetky údaje a vykonané činnosti.
- 3) Podnik má za úlohu zapojiť vlastníkov procesov do realizácie strategických zámerov firmy a správne ich motivovať k meraniu výsledkov ich procesov.
- 4) Procesná analýza musí odpovedať realite. Procesy nemôžu byť zmapované čiastočne alebo vôbec ale musia byť detailné.

5) Musí byť vybraný taký systém, ktorý procesy podporuje nielen čiastočné ale úplné, pričom musí byť možné tie procesy aktualizovať.

6) V procesoch nemôže byť veľa výnimiek. Musí byť snaha odstrániť ich vo fáze optimalizácie, identifikáciu slabých miest, neefektívnych a duplicitných činností .

7) Dodávateľ musí mať konzultantov, ktorí majú skúsenosti či aj z Vášho oboru podnikania.(8)

Vo veľa projektoch sa stáva, že informačný systém podnikové procesy nerešpektuje, niekedy dokonca ani nepodporuje, často ich definuje, prikazuje, mení a nakrívuje. Pracovníkom potom informačný systém skôr komplikuje život a oni sa ho tak snažia často obchádzať.

5.3 Výhody nového IS a nevýhody starého IS

Nové softvérové a hardvérové platformy poskytujú užívateľom údaje v reálnom čase. Ako príklad by som uviedla prenášanie údajov na disketách, ktoré sa stáva minulosťou pre tých užívateľov, ktorí sú napojení na sieť.

Výhody nového IS :

- odstránenie prenášania údajov pomocou diskiet
- prístup k údajom z rôznych pracovísk
- prístup k údajom v ľubovoľnom období ON-LINE, keď to bude firma potrebovať
- poskytnutie informácií v reálnom čase
- príjemne užívateľské rozhranie
- rýchlejšie zadávanie podmienok pre bežnú činnosť v podniku
- rýchla variabilnosť poskytovania informácií
- prepojenie s inými IS s dôležitými obchodnými partnermi alebo zákazníkmi

Nevýhody starého IS :

- nepresné informácie o stave podniku (malý rozsah, modifikácia podľa vlastných potrieb, časová oneskorenosť)

- zložitá a nepružná komunikácia v podniku (aj smerom von časté obmedzenia softvéru – nestabilita, nespoľahlivosť, nespoľahlivá implementácia IS, nekompatibilita, neprispôsobivosť požiadavkám manažmentu podniku

Máme v podstate dve základné možnosti ako je možné informačné systémy získať.

Môžeme ich vyvíjať od začiatku presne na mieru zadaným používateľom, ale tu musíme počítať s veľkými nákladmi, dlhými dobami vývoja a chybami prvých pokusov. Druhý spôsob ako informačný systém získať, je kúpiť si ho a prispôbiť našim potrebám. Tento spôsob sa nazýva customizácia a tak isto ako všetko ostatné má aj svoje výhody a nevýhody.

Základné kroky informačného procesu

- Zber
- Spracovanie
- Uchovanie
- Šírenie
- Využívanie informácií

Informačný hodnotový reťazec

Dáta – informácie – znalosti – rozhodnutie – realizácia – zisk

5.4 Popis jednotlivých trendov v oblastiach využívania IS v organizácii

Jedným z hlavných prínosov je vytvorenie nových obchodných príležitostí. Informácie začínajú byť dnes chápané ako základný kľúč k tvorbe pridanej hodnoty:

- Informácie, respektíve znalosti sa stávajú veľmi vyhľadávanou a lukratívnou komoditou.
- Prechod na elektronické podnikanie:

- Ponúka už predaj hotových výrobkov alebo poskytovanie služieb na elektronickom trhu
- Dodávanie výrobkov alebo služieb realizovaných podľa požiadaviek zákazníka. Pomocou IS niektoré firmy poskytujú nové vysokokvalitné služby. (Např. Počítačová rezervácia leteniek, objednávka tovaru (např. pomocou WWW), „šitého na mieru“, atď.)

Presun priorít ku strategickému riadeniu zahŕňa zmenu pohľadu na stále sa zvyšujúci efektívnosť využitia IS. Zmena pohľadu na efektívnosť využitia IS v súčasnej dobe sa kladie dôraz na posilňovanie konkurencie schopnosti firmy na trhu tým, že IS/IT sú zamerané na:

- podporu rozhodujúcich cieľov firmy.
- mení sa tiež pohľad na očakávané prínosy investícií do informačných technológií:
 - zrýchlenie obchodného cyklu,
 - vytváranie pevných väzieb na obchodných partnerov a ochrana proti novej konkurencii,
 - zrýchlenie platobného styku
 - jednoduchšie sledovanie cash-flow,
 - úspora režijných nákladov a pod.

5.5 Životný cyklus IS / IT

Hlavné ciele životného cyklu IS/IT

- 1) zaistiť vysokú funkcionálnosť informačného systému
- 2) dosiahnuť požadovanú úroveň disponibilít IS/IT
- 3) neustále sledovať maximalizáciu pomerov cieľových ekonomických, prípadne mimoekonomických efektov IS/IT a vynaložených nákladov

Kroky v rámci životného cyklu IS

- 1) Identifikácia potreby IS/IT, formulovanie cieľov

- 2) Špecifikácia požiadaviek a plánovanie IS
- 3) Definičná štúdia
- 4) Návrh systému
- 5) Implementácia a zavádzanie
- 6) Prevádzka a údržba

Životný cyklus softvéru je úzko spojený s prácou a so znalosťami. **Softvérová časť** realizuje samotné odvodzovanie, vysvetľovanie a prezentáciu výsledkov.

Špecifikácia softvérovej časti sa vytvára v etape formalizácie znalosti, ktoré :

- určia údajovú štruktúru na reprezentáciu poznatkov
- spôsobia ich spracovania

Môžeme to považovať za požiadavky na prázdny znalostný systém. Pri realizácii máme dve možnosti:

- a) Použiť existujúci prázdny znalostný systém, ktorý vyhovuje vytvorenej špecifikácii.

Výhody : výrazné skrátenie riešenia projektu, často aj ušetrenie prostriedkov

Nevýhody: nutnosť prispôbenia formalizácie znalosti danému jazyku reprezentácie poznatkov

- b) Vytvoriť nový prázdny znalostný systém

Výhody: voľnosť pri formalizácii znalosti

Nevýhody : zvýšené nároky na čas trvania projektu, často aj vyššie náklady

Pri výbere je dôležitá analýza prínosov a nákladov jednotlivých alternatív, ktoré ma firma k dispozícii.

Tak ako každý iný produkt ľudskej (a nielen ľudskej) činnosti, aj informačný systém musí raz vzniknúť a samozrejme nebude trvať donekonečna. Obdobie medzi týmito základnými bodmi sa dá rozdeliť na viac fáz. Uvažujme s nasledovným členením:

- zámer na vytvorenie IS
- formulácia problematiky a plánovanie tvorby
- analýza, návrh, tvorba a testovanie
- zavedenie IS a školenia užívateľov

- prevádzka a údržba IS

6.NÁVRH RIEŠENIA NOVÉHO EKONOMICKÉHO IS FIRMY

6.1 Návrh zmien v organizačnej štruktúre firmy v súvislosti so zmenami

ekonomického IS

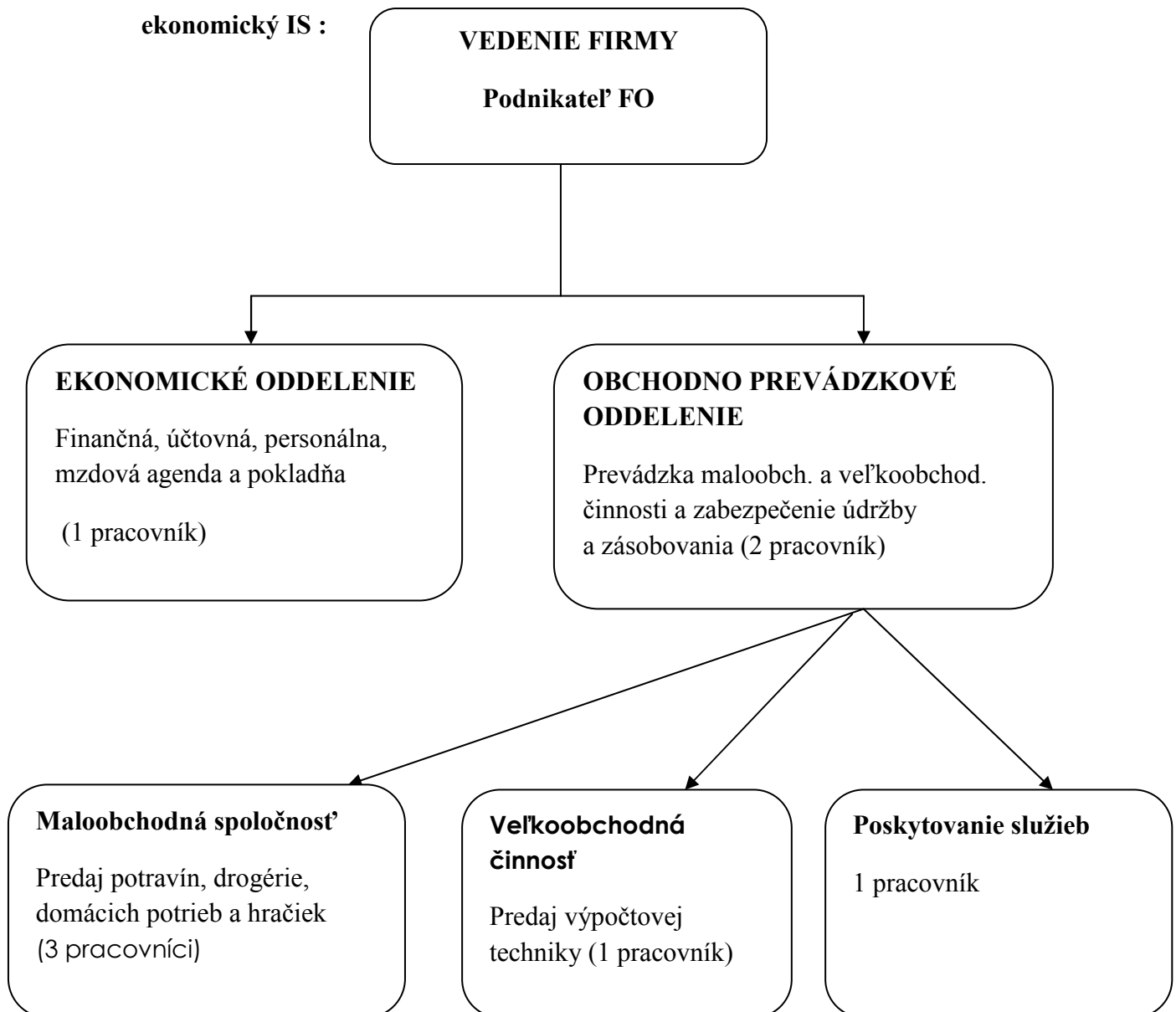
Tak ako sa mení podnikové prostredie, mení sa aj informačná technológia, poslanie a ciele, ktoré kladieme aj na organizačnú štruktúru. Cieľom informačného systému je zlepšiť výkonnosť ľudí v podniku. Zmeny v pracovných náplniach jednotlivých pracovníkov musia byť vo firme uskutočnené ešte pred samotným začiatkom realizácie nového informačného systému. Zmena spracovania economickej agendy, ale aj samotná schéma firmy, bude musieť byť prepracovaná ale aj zmenená v súvislosti s rozširujúcimi sa podnikateľskými aktivitami firmy. V nadväznosti na to dôjde aj k zvýšeniu stavu pracovníkov a uskutočnia sa aj zásadné zmeny v pracovných náplniach. V každej pracovnej náplni musia byť presne definované činnosti jednotlivých pracovníkov v presnej nadväznosti na požiadavky nasadzovaného typu IS. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o malú firmu, jednotliví pracovníci budú v budúcnosti vykonávať i kumulované funkcie z organizačnej schémy. Na jednom pracovisku firmy bude takisto vykonávané viacero činností. Myslím si, že je to nevyhnutné i z úsporných dôvodov, lebo nasadenie nového informačného systému bude klásť i vyššie finančné nároky na vybavenosť pracovísk, ktorá je dodnes veľmi slabá. Jednou z hlavných a dôležitých podmienok je komunikatívnosť, ktorá je vo firme veľmi dôležitá, flexibilita, práca so zákazníkom a s počítačom.

Do budúcnosti je potrebné, aby každý zamestnanec bol aj dobre orientovaný v nových informačných technológiách, a o možnostiach ich využitia pri svojej každodennej práci

a každý informatik, alebo pracovník poverený touto činnosťou vo firme, musí mať priemerný prehľad o stratégií.

Dôležitá bude taktiež aj efektívnosť ich využiteľnosti počas celej pracovnej doby.

Nasledovná schéma vyjadruje nové organizačné usporiadanie firmy pre nový ekonomický IS :

Usporiadanie pracovísk a ich obsahová náplň v novom IS :

Pracovisko vedenia firmy :

- pracovisko podnikateľa FO, ktorý bude v prvom rade uskutočňovať zásadné a dôležité rozhodnutia vo firme pre jej ďalší rozvoj, schvaľovať finančné operácie, budú sa tu hodnotiť dosiahnuté výsledky firmy, schvaľovať návrhy na uzatvorenie obchodných zmlúv

Pracovisko ekonomického oddelenia :

- pracovisko bude zamerané na vedenie kompletnej finančnej, personálnej a účtovnej agendy. Ďalej by tu mala byť zabezpečená elektronická komunikácia firmy s peňažnými a štátnymi úradmi a vedená aj samotná pokladňa firmy. Súčasťou tohto pracoviska sa stane aj vypracovávanie ekonomických analýz a informácií o výsledkoch hospodárenia pre vedenie firmy.

Pracovisko obchodno – prevádzkového oddelenia :

- pracovisko bude kontrolovať všetky podnikateľské činnosti, ktorými sa firma pri svojom podnikaní zaberá. Bude prijímať objednávky a zákazky na tovary a služby od svojich zákazníkov a zabezpečovať ich realizáciu. Samozrejme tu bude prebiehať veľmi potrebná a nutná komunikácia s obchodnými partnermi. Na tomto pracovisku by mala byť zriadená správa firemnej domény na internete a internetového obchodu.

Pracovisko maloobchodnej činnosti :

- toto pracovisko bude totožné s doteraz používanou maloobchodnou predajňou

Pracovisko veľkoobchodnej činnosti :

- malo by byť novozriadeným pracoviskom určeným na veľkoobchodný predaj vybraného sortimentu klasickým spôsobom, ako i prostredníctvom elektronického obchodu

Pracovisko poskytovaných služieb :

- malo by byť tiež novozriadeným pracoviskom na poskytovanie služieb uvedených v živnostenskom liste podnikateľky, ktorý je daný na začiatku bakalárskej práce.

6.2 Návrh programového vybavenia potrebného k modernizácii IS

6.2.1 Návrh operačného systému a programov pre komunikáciu

Aj keď Microsoft po 30.8.2008 prestal ponúkať krabicové verzie Windows XP Professional, ktorý predstavil v roku 2001 a v súčasnosti ho už má nahrádzať – aspoň z pohľadu vývojovej línie - platforma Windows Vista navrhujem pre firmu, aby do novovybudovanej lokálnej počítačovej siete bolo nainštalované nové programové prostredie operačného systému Microsoft XP Professional s výnimkou registračnej pokladne, kde bude pod OS MS DOS 6.22 nainštalovaný klient zabezpečujúci komunikáciu takejto pracovnej stanice. Medzi hlavnými negatívami nového systému Vista sa spomínajú vyššie systémové nároky aj problematická kompatibilita s vybranými aplikáciami i hardvérovým príslušenstvom, čo „robí problémy“ predovšetkým v podnikovej sfére. Pri jej aplikácii je nutná výmena celého hardwaru a malé podniky sú dosť pomalé pri prechode na model Windows Vista .

Windows XP Professional poskytuje všetkým užívateľom v podnikateľskej oblasti spoľahlivý výpočtový systém a je vhodnejší pre malé predajne. Systém poskytuje firme výkonnú novú platformu, ktorá pomôže udržať si svoje postavenie. Namiesto strácania času trápením sa s technológiou potrebnou na prevádzku podniku systém Windows XP Professional poskytuje voľnosť, ktorá umožní sústrediť sa na podnik a na zákazníkov.[10] Pre realizáciu komunikácie v sieti iba prostredníctvom Windows XP Professional firma pristúpila z dôvodov menej nákladového riešenia ako by predstavovali typicky serverovo zamerané operačné systémy, alebo programové balíky tohto charakteru napr. Windows 2000 Server a podobne. Takisto z ekonomických

dôvodov sa firma neorientuje na realizáciu IS, ktorý by pre svoju činnosť vyžadoval inštaláciu databázového servera.

6.2.2 Návrh užívateľského programového vybavenia IS

Najvhodnejším riešením v praxi sa javí zakúpenie programového vybavenia od dodávateľa, ktorý firmu doteraz zabezpečoval a podporoval užívateľskými programami pracujúcimi priamo v prostredí OS MS DOS. Týmto dodávateľom je firma Softip a.s. so sídlom v Žiline. Táto firma ponúka komplexné riešenie ekonomického IS pod názvom Prometheus/W na platforme databázového servera Microsoft SQL Server 7, čo je však pre malú firmu vzhľadom na jej finančnú náročnosť nevhodné.

Prehľad vybraných informačných systémov a ich zhodnotenie

IS SAP BUSINESS ONE	IS HERKULES	IS HELIOS RED
<p>IS podporuje : mobilné aplikácie, inštalácie na mobilné zariadenia, rýchle telefóny, atď.</p> <p>Podporované operačné systémy : Windows 2000 Server, Windows 2003 Server, rozdelenie na server/klient, klient podporuje Windows 2000, Windows XP</p> <p>Podporuje :</p> <ul style="list-style-type: none"> - modul účtovníctva - modul pokladňa - modul banka - modul nákup a predaj tovarov a služieb 	<p>IS podporuje : vedenie podvojného účtovníctva a agendy s tým súvisiace</p> <p>Podporované operačné systémy : Windows 9x, ME, 2000, XP a Vista. Doporučovaný operačný systém je Windows XP alebo Windows Vista</p> <p>Podporuje :</p> <ul style="list-style-type: none"> - modul účtovníctva - modul evidencie HIM - modul skladovej evidencie - modul fakturácia a knihy faktúr - modul číselníky - bezdokladový styk 	<p>IS nepodporuje : mobilné aplikácie, inštalácia na mobilné zariadenia, rýchle telefóny</p> <p>Podporované operačné systémy : Windows 98, Windows 2000, Windows XP, Windows NT 4, Windows 2000 Server, Windows 2003 Server</p> <p>Podporuje :</p> <ul style="list-style-type: none"> - modul účtovníctvo - modul pokladňa - modul banka - modul nákupu a predaja - modul evidencie majetku

<ul style="list-style-type: none"> - modul majetku - modul personalistika a mzdy - modul doprava (evidencia knihy jász, firemná doprava) 	<ul style="list-style-type: none"> s bankou - modul kontrola programov - modul analytické sledovanie - modul odpyt - modul pokladňa - modul plánovanie - modul personalistika a mzdy 	
---	---	--

Myslím si, že z vybraných informačných systémov je najvhodnejším riešením zakúpenie užívateľského produktu pod obchodným názvom Herkules Softip.

Z charakteristiky produktov, ako sa uvádza v nadačnom hodnotení vyplýva, že HERKULES SOFTIP je systém, ktorý umožňuje komplexné riadenie organizácií rôznych typov a veľkostí, že patrí medzi najrozšírenejšie systémy v malých a stredných firmách Slovenska. Jeho prednosťou je napríklad, že má celý rad osobitých predností – permanentnú aktualizáciu, jednoduchosť, prehľadnosť použitia a iných výhod, ktoré máme uvedené v tabuľke. Užívateľ je pri zadávaní účtovnej operácie vedený metódou „krok za krokom“ tak, aby čo najjednoduchšie pochopil a zadal aj veľmi komplikovanú účtovnú operáciu. Vzhľadom na to, že systém je často využívaný audítormi alebo firmami ktoré sa zaoberajú vedením účtovníctva, bolo počas jeho vývoja do neho zahrnuté niekoľko unikátnych postupov. Systém má aj medzinárodnú certifikáciu od spoločnosti KPMG, z ktorej vyplýva, že „pri správnom nasadení a používaní umožňuje viesť účtovnú, finančnú, logistickú, personálnu a mzdovú agendu úplne, správne a preukazným spôsobom“.

6.3 Návrh využitia moderných komunikačných technológií a ich väzba na IS

Novo dodaný IS a jeho programové prostredie podporuje všetky moderné súčasné komunikačné technológie, ktoré firma doteraz nevyužívala, a preto ich správne využitie pri jeho samotnom používaní je nevyhnutné, aby boli naplnené všetky možnosti, ktoré dáva tento systém svojim užívateľom.

Vzhľadom nato, že firma chce do budúcnosti využívať internet, vytvorila základný predpoklad a to zmenu analógovej telefónnej linky na digitálnu ISDN, ako i samotné prepojenie celej počítačovej siete firmy prostredníctvom reutera na telekomunikačné linky. Na sprostredkovateľa týchto služieb si firma vybrala T-Com a.s. Bratislava. Jedným z hlavných predpokladov je zabezpečenie prepojenia lokálnej počítačovej siete firmy na internetovú sieť a iné komunikačné siete prostredníctvom telekomunikačných liniek.

6.3.1 Návrh a zriadenie internetových služieb a ich využitie

Uplynulých niekoľko rokov prinieslo do sveta ekonomiky a podnikania veľké zmeny a jednou z nich je i zavedenie internetu, bez ktorého dnes už existuje len veľmi málo firiem. Preto si myslím, že ďalším predpokladom pre lepšie fungovanie firmy je zriadenie internetového pripojenia u svojho sprostredkovateľa týchto služieb, zriadenie emailových adries pre firmu a vytvorenie vlastnej domény na umiestnenie webovej prezentácie firmy a internetového obchodu. Preto si firma u svojho sprostredkovateľa T- Com a.s. Bratislava dala zriadiť nasledovné služby :

- internetové pripojenie v kvalite ISDN s rýchlosťou umožňujúcej pripojenie
- vytvorenie na registráciu vlastnej domény s názvom www.obchdom.sk o veľkosti 1 500MB umožňujúcej umiestnenie dynamických webových stránok.

Firma sa taktiež rozhodla využiť časť FTP priestoru na vzájomný prenos dát so svojimi obchodnými partnermi a bude sa jednať o vzájomné zasielanie dátových súborov obsahujúce údaje o objednávkach ale aj dodávkach tovaru. Tieto budú automaticky odosielané, ale aj prijímané na automatizované spracovanie v informačnom systéme, čo podnikateľke značne uľahčí príjem objednávok a hlavne za kratší časový interval.

- zriadenie nasledovných 3 emailových adries so samostatným účtom :

hd@obchdomhd.sk - adresa slúži na firemnú komunikáciu vedenia firmy, na komunikáciu s finančnými a daňovými úradmi

nakup@obchdomhd.sk – adresa slúži na vzájomnú komunikáciu s obchodnými partnermi

dunikova@stonline.sk – adresa slúži na súkromné účely

Každý systém elektronickej pošty daný ako prenosový systém umožňujúci výmenu informácií podporuje nasledovné činnosti – tvorbu správy, jej prenos príjemcovi, zobrazenie správy príjemcovi a ďalšiu manipuláciu. Nasadenie internetu umožňuje pracovať s väčším počtom presnejších informácií, ktoré môžu byť súčasne dodávané všetkým zainteresovaným. Internetom sa znižujú náklady na riadenie, udržiavanie, distribúciu a využívanie informácií. Mení sa forma poskytovaných služieb, pretože internet začína nahrádzať štandardné prostredie telefónu, faxu alebo klasickej pošty.

6.3.2 Návrh a spôsob prevádzky vlastnej webovej prezentácie firmy

Zmyslom každej webovej prezentácie firmy je jej zviditeľnenie sa s cieľom zvýšiť predaj produktov a služieb. Dobrá prezentácia na internete by mala byť jasná, prehľadná a stručná. V tejto firme na jej realizáciu a aktualizáciu postačí z ekonomických dôvodov Microsoft FrontPage 2002, ktorý firma zakúpi ako súčasť kancelárskeho programového balíka Microsoft Office Professional Special Edition.

Navrhujem, aby sa základný návrh prezentácie dal vytvoriť firme profesionálne sa venujúcej návrhu a tvorbe web stránok, s možnosťou jej udržania vyššie uvedeným programovým vybavením priamo samotným užívateľom. Využívanie webovej stránky by malo priniesť prínos pre všetky zúčastnené subjekty : zákazníci, obchodní partneri, dodávatelia a zamestnanci.

6.3.3 Návrh a spôsob prevádzky automatického peňažného styku s peňažnými úradmi

Prostredníctvom nového informačného systému firma bude využívať nové technológie na komunikáciu s bankou a to prostredníctvom dnes už tak známy a zaužívaný :

- a) **Homebanking** - je jednou z najvyužívanejších služieb elektronického bankovníctva, určenou najmä pre inštitucionálnych klientov, malých a stredných podnikateľov. Okrem tradičných výhod pre zákazníka homebanking odbreňuje aj zamestnancov banky. Tí totiž prenesú časť svojej pracovnej náplne na klienta, čím ušetria čas na inú činnosť. Táto forma elektronického bankovníctva je výhodná najmä pre pracovníkov firiem, ktoré musia denne posielat' niekoľko platobných príkazov.[9]
- b) **Internetbanking** - je služba, ktorá poskytuje možnosť uskutočňovať prevodné príkazy, sledovať stav a pohyby na bežnom účte - všetko cez internet pomocou bežného prehliadača (browsera). Služba je poskytovaná k existujúcim bežným účtom (aj devízovým) pre fyzické aj právnické osoby.

c) **Telebanking** – jedná sa o najdostupnejšiu službu elektronického bankovníctva, pretože na spojenie klienta s bankou sa používa klasická telefónna linka. Medzi hlavné funkcie systému Gemini (Telebanking) patrí [8] :

- Tvorba domácich príkazov k úhrade;
- Tvorba žiadostí o inkasá a ich odosielanie do banky;
- Tvorba zahraničných príkazov na úhradu a ich odosielanie do banky;
- Príkazy s budúcim dátumom splatnosti;
- Sprostredkovanie privátnych bankových informácií o:
 - výpisoch z účtov,
 - nezaúčtovaných položkách na účtoch,
 - aktuálnych zostatkoch na účtoch ;
- Výmena dát s podnikovým informačným (účtovným) systémom - importovanie platobných príkazov a exportovanie výpisov z účtov;
- Autorizácia platobných príkazov a žiadostí pred ich odoslaním do banky;
- Výmena správ elektronickej pošty medzi bankou a klientom;

d) Platobný terminál - je elektronické zariadenie v obchodoch, ktoré umožňuje klientovi platiť za tovar a služby bezhotovostne, pomocou platobnej karty. V maloobchodnej predajni bude zapojený prostredníctvom telekomunikačnej ISDN linky a pomocou verejnej dátovej siete je prepojený na autorizačné centrum platobných kariet. Toto je tiež jedna z foriem výhod, ktorú bude maloobchodná predajňa poskytovať a zároveň sa aj vylúči možnosť vzniku omylov pri ručnom vydávaní platenej sumy do platobného terminálu.

Elektronické bankovníctvo je jednou z najefektívnejších služieb pre podnikateľské subjekty. Ide o zjednodušenie komunikácie medzi bankou a klientom.

6.4 Návrh zálohovacích a bezpečnostných opatrení na ochranu dát a osobných údajov v rámci lokálnej počítačovej siete firmy, ako i prepojenia na internet a iné verejné dátové siete

Ochranou informačného systému sa rozumie komplex organizačných, programových, technických a sociálne personálnych opatrení spojených s minimalizáciou možných strát vzniknutých podniku v dôsledku poškodenia, zničenia alebo zneužitia jeho informačného systému.[5]

V dôsledku toho, že sa informačný systém stáva stále významnejším faktorom dlhodobého úspechu, či naopak neúspechu podniku, musí sa jeho ochrane venovať dostatočná pozornosť, a to či už zo strany vedenia ale aj všetkých pracovníkov podniku. Navrhovaný informačný systém nebude vybavený špeciálnymi technológiami, lebo by sa riešenie veľmi predražilo.

Ochrana dát IS firmy a ich pravidelná archivácia musí byť navrhnutá a prevádzkovaná tak, aby poruchy technických zariadení a najmä ich dátových nosičov nespôsobili po ich odstránení nemožnosť znovu obnoviť činnosť so žiadnymi, alebo minimalizovanými stratami údajov u jednotlivých spracovávaných agend. Samotné pravidelné zálohovanie údajov firmy bude vykonávané jej pracovníkom na tento účel vyškoleným klasickým ručným spôsobom s podporou služieb s podporou služieb na tento účel zabudovaných v používanom operačnom systéme Windows v kombinácii s užívateľskými programami IS, ktoré zálohovacie služby poskytujú. Archivácia údajov vo firme prebieha v dvoch skupinách. Prvú skupinu tvoria údaje nahradzujúce archiváciu výstupov z jednotlivých

evidencií ekonomickej agendy v papierovej forme. Druhú skupinu tvoria údaje, ktorých archivácia sa vykonáva pre prípad technických a programových porúch. Jedná sa o kompletnú zálohu dátových súborov, ako i príslušného programového vybavenia.

6.5 Prínosy spojené so zavedením IS

Zmena informačného systému vo firme býva natoľko zásadná, že sa premieta do všetkých oblastí podnikového života a často vyžaduje dlhšiu dobu pre svoje riešenie. To niekedy spôsobuje, že je veľmi ťažké zrovnávať situáciu pred a po zmene informačného systému. Pre vyhodnotenie prínosov spojených so zavedením IS existujú určité kritéria. Medzi tieto zahrňujeme obecné tzv. tvrdé kritéria a tzv. mäkké kritéria.

Tvrde kritéria obsahujú hodnotenie prínosov vo forme maximalizácie :

- zisku
- návratnosti investície
- dosahovanej výšky produktivity, realizácia prioritného prínosu vo firme
- rozvoj organizácie a pod.

Mäkké kritéria sú ťažšou merateľnou skupinou a zahrňujú :

- dlhodobú prosperitu podniku
- verejný úspech
- materiálne výhody
- osobné uspokojenie
- možnosť tvoriť, rozvíjať sa a pod.

Návrh nového ekonomického IS prinesie lepšiu organizáciu v podniku, plánovanie a priebežné kalkulácie, lepšiu situáciu v skladoch, dodržiavanie kvality a termínov dodávateľom tovaru, spoluprácu s ďalšími firmami a odberateľmi. Pri zlepšovaní podnikových procesov sú využívané aj skúsenosti dodávateľov a užívateľov z minulých implementácií. Je nutné aby mal podnik od samého začiatku

k dispozícii prehľad o všetkom a do značnej miery i predstavu o prínosoch, ktoré získame zavedením nového IS.

7.EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE REALIZOVANÝCH EKONOMICKÝCH ZMIEN IS FIRMY

7.1 Spôsob financovania a predpokladané náklady navrhovaného IS firmy

Firmy by si mali pred nákupom podnikového informačného systému veľmi dobre uvedomiť, či kupujú informačný systém alebo informačné technológie, od ktorých očakávajú zmenu svojho fungovania. Budovanie podnikových IS nie je rozhodne jednoduchá a lacná záležitosť. V každej firme zásadnejšia, zmena alebo zavedenie nového IS je spojené s pomerne veľkým množstvom finančných prostriedkov. Maloobchodná predajňa nie je výnimkou a preto sa v tomto prípade firma rozhodla na financovanie nového informačného systému použiť jednak vlastné finančné prostriedky, ale aj finančný leasing. Prostredníctvom leasingu by sa financovala hlavne technická časť a systémové prostriedky programového vybavenia zavádzaného nového IS.

Predpokladané finančné nároky riešenia užívateľského programového vybavenia

PRODUKT	KS	CENA BEZ DPH
Centrál – správa zdieľaných databáz	1	295 Eur
Platy a mzdy	1	400 Eur
Personalistika	1	340 Eur

Podvojn�e �ctovn�ctvo	1	1390 Eur
Financovanie	1	980 Eur
Pokladn�a	1	488 Eur
Investičný majetok	1	438Eur
Drobný investičný majetok	1	360 Eur
MS Office XP Professional Special Edition	4	500 Eur
MS Windows XP Professional	4	350 Eur
CENA SPOLU		8091 Eur

Predpokladané náklady na hardwarové vybavenie lokálnej po t a ovej siete

NÁZOV	POČET v ks	CENA BEZ DPH	CENA BEZ DPH SPOLU
Server HP tc2120*	1	1660 Eur	1660 Eur
Pracovná stanica Compaq Evo D310*	3	1400 Eur	5200Eur
Multifunkčné zariadenie HP LaserJet 4200 dtntl	1	3200 Eur	3200 Eurr
CENA SPOLU			9060 Eur

Nákup nového IS predstavuje pre podnik nielen zna n  finančné, ale i organizačné a kapacitné požiadavky. Ceny za ich zakúpenie , implementácia a následný servis sú tradične jedným z najd le itej s ch krit ri , ktor  podniky zvažujú v rozhodovacom procese.

Medzi jednorazové náklady pat  hlavne :

- nákup hardwaru
- nákup softwaru

- dátové naplnenie systému a tvorba dátových rozhraní na existujúce riešenie v podniku
- tvorba a tlač nových formulárov
- doprogramovanie špeciálnych úloh
- úprava podnikových procesov
- školenie užívateľov

Medzi prevádzkové náklady môžeme zahrnúť :

- servisné poplatky za hardware (cca 10% ročne z nákupnej čiastky)
- servisné poplatky za software (cca 10% ročne z nákupnej čiastky)
- poradenskú činnosť
- zabezpečenie prevádzky vlastného IT oddelenia

Celkové predpokladané náklady , ktoré bude musieť firma v našom prípade vynaložiť na vybudovanie nového informačného systému odhadujem na 17 151 Eur. Firma z tejto sumy zaplatí v hotovosti len užívateľský produkt pod obchodným názvom Hekules Softip a programový balík MS Office XP Professional Special Edition. Táto investícia bude pre firmu predstavovať približne sumu 6640 Eur. Financovanie operačného systému a ostatného vybavenia bude stáť firmu 10 511 Eur, a na zapltenie firmy využije finančný leasing.

7.2 Špecifikácia prínosov zavedenia nového IS z ekonomického hľadiska

Z ekonomického hľadiska bude nový informačný systém hlavným prínosom pre spracovanie prvotných ekonomických a obchodných informácií firmy priamo na jednotlivých pracoviskách a na ich výsledkoch realizovať rozhodnutia pre správne vedenie firmy priamo v nej a v reálnom čase. Veľmi dôležitým a nezanedbateľným prínosom bude úplne vylúčenie manuálneho spracovania dokladov pre externého spracovateľa, ako i následné použitie ním spracovaných výstupov vo firme. Používanie údajov externého spracovateľa sa doteraz vo firme používali len veľmi ťažko a málo z dôvodu, že vznikali s časový posunom, ako i neobsahovali všetky potrebné informácie, najmä z ekonomického hľadiska o organizovaných predajných akciách tovarov a služieb. Malo to veľký vplyv aj na obchodné vzťahy so svojimi obchodnými

partnermi. Zavedenie nového IS všetky nedostatky odstraňuje a úplne tieto činnosti automatizuje a najmä potrebné výstupy umožní získať bez väčšej pracnosti, bez časových posunov priamo na jednotlivých pracoviskách a pracovníkmi, ktorí ich potrebujú. Systém bude pre našu predstavu riešiť nasledovné okruhy problémov, ktoré budú vďaka ekonomickému IS ľahšie realizovateľné a na nižšej administratívnej náročnosti skvalitnené a zrýchlené :

Za hlavné prínosy nového systému považujeme fakt, že viaceré predtým ručne a zdĺhavo vykonávané činnosti môžeme realizovať používaním jedného systému, čím dosiahneme lepšiu organizáciu práce a ušetríme množstvo času. V novom systéme sme okrem iného zaviedli adresár dodávateľov, všetky objednávky realizujeme priamo cez systém, aj s kontrolou na urgencie čo je pre firmu veľmi prínosné. Objednávky tlačíme priamo zo systému, ale máme možnosť ich zasielať e-mailom, čo firma doteraz nemohla využívať, lebo nemala zavedený prístup k internetu. Takto bude odbúraná veľká pracnosť ale i časová náročnosť na tieto činnosti klasickým manuálnym spôsobom, najmä na stredisku maloobchodnej činnosti. Prijaté faktúry takisto evidujeme v systéme a výsledkom je možnosť získať štatistický prehľad výdavkov na fond za sledované obdobie. Firma má nový spôsob komunikácie potvrdený od všetkých svojich väčších obchodných partnerov, čo je z časového hľadiska veľký prínos aj pre nich.

Ďalšou výraznou zmenou sú možnosti výstupu zo systému. Mnohé dokumenty a výstupy, ktoré sme vytvárali v rôznych editoroch, môžeme teraz tlačiť priamo zo systému. Súčasťou dodávky systému je totiž aj plná podpora pri nastaveniach podľa našich požiadaviek. Zavedením systému sme teda nemuseli radikálne meniť vzhľad našich výstupov, skôr naopak, systém sa prispôbil doterajším zvyklostiam a navyše nám dopomohol k prispôbeniu našich výstupov platným normám a pravidlám.

Prostredníctvom prepojenia príslušného pracoviska firmy lokálnej počítačovej siete na externú počítačovú sieť, komunikujúcu cez telekomunikačné linky s bankovým ústavom firmy, budú v automatizovanej elektronickej podobe odosielané príkazy na bankové operácie ako i prijímané informácie o prevodných operáciách na účtoch vedených v príslušnej banke. Okrem hotovostných vkladov na bankové účty sa úplne vylúči

potreba osobnej komunikácie s bankou pri realizácii platieb. Obvyklá architektúra informačných systémov vo firmách zahŕňa celopodnikové ekonomické systémy, ktoré sú len nedostatočne prepojené so systémami priameho riadenia výroby.

Jeden z najdôležitejších prínosov pre firmu bude hlavne v oblasti administratívneho spracovania. Vo firme sa pravidelne spracúvajú bežné administratívne činnosti, ako je vytváranie rôznych podporných účtovných dokladov a evidencií pre potreby ekonomickej agendy, ako i zaúčtovanie jednotlivých prípadov. Vytvorí sa väzba príjmových dokladov na evidenciu došlých faktúr a väzba výdajových dokladov na evidenciu odoslaných faktúr. Vzájomné previazanie manuálnych ako i automatických činností poskytuje možnosť pre vedenie firmy, ako i pracovníkov spracúvajúcich príslušnú ekonomickú agendu, vytvoriť si akékoľvek ucelené informácie o hospodárení firmy, čo je pre firmu veľmi prínosné. Takisto poskytuje pre pracovníkov dôležité automatické výstupy firmy jednotlivých agend pre finančné, štatistické a daňové úrady ale aj pre zdravotné poisťovne a iné úrady štátnej správy.

Skoro v každej firme je zavedenie nového ekonomického IS spojené aj s rastom počtu zamestnancov a zároveň sa zvyšujú aj nároky na kvalifikáciu. Každý pracovník by sa mal dobre orientovať v nových ekonomických systémoch, aby bol priaznivým prínosom pre firmu. Aj v našej situácii firma musí zvýšiť stav pracovníkov minimálne o jedného pracovníka, ktorý sa bude venovať ekonomickej agende, ktorú firma doteraz nemala. Bude ju viesť, zabezpečovať a riadiť všetky povinnosti okolo nej. Náklady na túto pozíciu ako i zvýšenie mzdových prostriedkov budú odpovedajúce nákladom, ktoré firma vynakladala na spracovanie ekonomických informácií u seba i externého spracovateľa. Pri budovaní nového riadiaceho systému treba vychádzať z charakteru a požiadaviek procesu riadenia a na tomto základe odvodiť a vytvoriť organizačnú štruktúru riadiaceho systému. Zo vzťahu organizačnej štruktúry a procesu riadenia vyplýva aj to, že pri riešení ktoréhokoľvek problému procesu riadenia nemožno postupovať izolovane a nebrať do úvahy požiadavky na organizačnú štruktúru, na jej racionálne riešenie.

V súvislosti so zavedením nového ekonomického systému vo firme sa úplne vylúči potreba akejkolvek papierovej archivácie väčšiny dokumentov používaných pri

komunikácii aj medzi dodávateľmi. Automatizovane budú v účtovnej agende spracovávané výstupy z maloobchodu ako i veľkoobchodu a k nim generované príslušné doklady, ktorých správnosť potvrdia zodpovední pracovníci napr. :odvody tržieb do centrálnej pokladne firmy, väzby vzájomných dokladov na jednotlivé faktúry. Takto spätne budú poskytované informácie pre tieto strediská o stave záväzkov a pohľadávok voči jednotlivým obchodným partnerom, čo umožní v prípade neplnenia si ich povinnosti voči firme vyvodit' potrebné opatrenia takmer v reálnom čase, čo firma dodnes nemohla robiť z dôvodu externého spracovania ekonomickej agendy.

Finančný systém je nedeliteľnou súčasťou ekonomického systému a teda nemôže byť posudzovaný izolovane. Ekonomika vytvára tok produkcie ako odpoveď na tok platieb. Dochádza k cirkulácii produkcie a príjmov, ktorá je nezávislá a nekonečná. Slovensko sa od januára stalo v poradí 16. krajinou únie, v ktorej sa platí eurom. Pred prijatím novej meny krajina musela splniť prísne ekonomické kritériá, ktoré sa týkali napríklad stability cien či vlastnej meny. Vstupom do euro-klubu Slovensko predbehlo ostatné krajiny Vyšehradskej štvorky, ktoré si doteraz neurčili termíny pre zavedenie eura. Preto je nevyhnutné zavedenie nového systému do firmy, aj keď samotný ekonomický prínos pre firmu sa prejaví až v budúcom období v súvislosti so zvyšovaním obratu v jednotlivých činnostiach firmy. Zabezpečí zvyšovanie týchto aktivít bez nutnosti ďalšieho nárastu počtu administratívnych pracovníkov, čo by pri starom spôsobe spracovania údajov firmy nebolo možné si predstaviť. Tým že bude vedená evidencia objednávok a nákup tovaru bude realizovaný podľa skutočnej predajnosti, tovar nebude zbytočne skladovaný a tým bude zabezpečené rovnomernejšie využívanie finančných prostriedkov na platby za nakúpené tovary a služby. Zavedenie nového ekonomického systému prinesie veľa zmien, ale predovšetkým zabezpečí pre firmu veľa prínosov ako napríklad :

a) Vo vzťahu so zákazníkom sú to:

- rýchlejšie a variantné spracovanie objednávok
- zlepšenie povesti (image) podniku dodržiavaním termínov a skrátením priebežných dôb
- možnosť realizácie internetového obchodu

b) Vo vzťahu k dodávateľom :

- optimalizácia v rámci dodávateľského reťazca
- c) Z vnutropodnikového hľadiska :
 - zmenšenie stavu zásob
 - zvýšenie produktivity práce
 - zmenšenie rozpracovanosti
 - zmenšenie celkovej ceny na nákup spotrebného materiálu
 - rýchla dostupnosť presných údajov o stave podniku
 - zlepšenie podnikových procesov
 - zlepšenie prostredia a ľudských vzťahov v podniku a dnes aktuálne predpoklady pre zavedenie počítačových podporných podnikových informačných systémov
 - pozitívna zmena podnikovej kultúry

V súvislosti so zmenami spracovania údajov v ekonomickej agende, ktoré sa týkajú najmä nákupu a predaja tovarov, ako aj riadenia a správy obchodných príležitostí firma využíva systém nasadený spoločnosťou SOFTIP a pokrýva v súčasnosti tieto oblasti, ktoré sú pre firmu veľmi prínosné :

- CRM – riadenie obchodných príležitostí,
- Finančné účtovníctvo,
- Elektronická komunikácia s bankami,
- Správa dát obchodných partnerov,
- Nákup služieb a tovaru,
- Predaj služieb a tovaru,
- Skladová evidencia,
- Periodická fakturácia,
- Integrácia na produkt SOFTIP HR.

Veľa firiem, ktoré využívajú internet, hovorí o veľkých úsporách v nákladoch na komunikáciu a pri tvorbe a archivácii dokumentácie. Celá komunikácia môže prebiehať výlučne v elektronickej forme a v tejto forme je aj väčšina dokumentov organizácie. V prípade potreby je jednoduché požadovaný dokument vytlačiť či preniesť na diskete. Použitie Webu ako komunikačného prostredia prinesie firme priame úspory spojené so zaškoľovaním jednotlivých pracovníkov. Pre pracovníkov, ktorý už prišli do kontaktu

s internetom, a to či už v práci alebo doma, bude prechod a aj samotná práca omnoho príjemnejšia a jednoduchšia. Nakoniec, aj pracovníci, ktorí v kontakte s internetom ešte neboli určite radi príjmu prácu s príjemným a na ovládanie ozaj jednoduchým a nenáročným prostredím. Ako vidno, len samotná úspora nákladov na zaškolenie užívateľov môže byť zaujímavá. K úlohám finančného oddelenia patrí zhrnutie a spracovanie finančných dát z rozličných zdrojov. Pracovníci finančného oddelenia zbierajú informácie o rozpočte, o predaji, výplatách, sociálnom poistení, výrobných nákladoch, daniach, inventúrach atď. Na ich základe tvoria rôzne finančné správy pre potreby oddelenia, ale aj iných užívateľov. Finančné informácie produkované finančným oddelením patria v podniku k tým informáciám, pri ktorých je nutné zabezpečiť, aby k určitým informáciám mal prístup iba kompetentné osoby.

Zavedenie nového ekonomického IS je pre firmu veľmi nevyhnutné i preto, aby mohla bezproblémovo existovať v svojom konkurenčnom prostredí. Prinesie to aj spomínané materiálové úspory, ale aj personálne prínosy v budúcom období.

8.Záver

Rýchly vývoj informačných technológií a rastúce požiadavky na efektívne fungovanie firmy vytvárajú prirodzený tlak na zavádzanie nových informačných systémov. Následkom toho sa skracuje efektívna životnosť už zavedených informačných systémov. Žijeme v dobe, kedy nás k zefektívňovaniu všetkých činností v podniku núti nielen módny trend, ale najmä ekonomická realita. Schopnosť každej firmy prežiť závisí hlavne od schopnosti rýchlo reagovať na vonkajšie vplyvy, ale aj pružne sa prispôbiť novým podmienkam prostredia. K výkonnosti firiem vo veľkej miere prispieva aj informovanosť a efektívne využívanie informácií. Informovanosť uľahčuje objavovanie nových podnikateľských príležitostí, znižuje riziko podnikania, pomáha racionalizovať rozhodovanie a usmerňuje riadiaci proces. Kvalita rozhodovania obzvlášť závisí od kvalitných informácií, schopnosti roztriediť ich a spracovať. Informačné a komunikačné technológie sa stali nevyhnutnou súčasťou nášho života. Na ich získavanie a inováciu sa vkladajú nemalé finančné prostriedky. Správny výber IS vo firme, nám ušetrí nielen veľa času behom niekoľkých rokov jeho používania, ale pomôže nám aj v súboji s konkurenciou. Bude to hlavne tým, že bude rýchlejšie spracovávať informácie, nezdržovať sa s vyplňovaním zbytočných údajov, zamestnanci spoločnosti budú mať k dispozícii informácie, ktoré potrebujú (stav objednávok, zaplatenie faktúr, skladové pohyby a prehľady, atď.) Je nevyhnutné informáciám získaným z IS venovať veľkú a trvalú pozornosť, stále ich analyzovať a zisťovať, kde vznikajú aké prínosy. Inak by sa

mohlo stať, že zvýšené náklady na zavedenie ekonomického informačného systému iba ďalej zhoršia ekonomické postavenie firmy.

Vývoj informačných technológií neustále predbieha rozvoj schopností ľudí pracovať s informáciami. Je zrejmé, že informačné technológie prinášajú najvyššie prínosy, ak ich využívanie vychádza z dobre postavenej podnikovej stratégie. Každý zamestnanec musí byť dobre orientovaný v nových informačných technológiách a o možnostiach využitia pri svojej každodennej práci a každý pracovník poverený touto činnosťou vo firme musí mať priemerný prehľad o jej stratégiách.

9.Zoznam použitej literatúry :

1. ČIPERA, J. Ako vybrať správny informačný systém?. PC REVUE , júl 2007, roč. X, č.7,s.99. ISSN 1335-0226
2. KŘÍŽ,J.a SMEJKAL,V. Informatika a daňové systémy. 1. vyd. PC- DIR BRNO, 36s. ISBN 80-214-0921-5
- 3.MOHELSKÁ,L. PAN marketing. Názory Philipa Kotlera na aktuálne trendy v marketingu. e – biz.č.5/2005.s.33.ISSN 1213-063X
- 4.MOLNÁR,Z. Moderní metody řízení informačních systému. 1.vyd. Praha. Grada, 1992.301s.ISBN 80-85623-07-2
- 5.MADOŠ, B. Elektronické bankovníctvo poskytuje množství výhod. PC REVUE, február 2000, roč. VIII,s.24-25. ISSN : 1335-0226
- 6.SODOMKA,O. Jak zavést IS do firmy. Computer, roč.8,23/01.s.62.ISSN 1210-8790
- 7.MOLNÁR,Z. Efektivnost informačních systému, Grada Publishing 2000
- 8.TOMAN,P. Podniková informatika, Grada Publishing, a.s.,2006

9. HNILICA, M. Ako vybrať správny ekonomický informačný systém?. PC REVUE PRIEMYSLU, október 2008, s.10. ISSN 1445- 0218

Internetové zdroje :

8. www.tatrabanka.sk/cms/page/sk/velki_podnikatelia/elektronicke_bankovnictvo/telebanking.html?__menuClick=1

9. www.zive.sk

10. <http://www.microsoft.com/slovakia/windows/xp/evaluation/overviews/default.mpx>

11. <http://radime.ekonomika.sk/clanok/nosbanku.htm/>

10.ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č.1 : Poplatky za homebanking vo vybraných bankách

Príloha č.2 : Poplatky za najrozšírenejšie služby elektronického bankovníctva

Príloha č.3 : Poplatky za platobné karty

Príloha č.1 : Poplatky za homebanking vo vybraných slovenských bankách

Banka	Cena inštalácie a softwaru	Mesačné poplatky	Poplatky za účtovnú položku	Zrušenie
Tatra banka	bezplatne	Ročne 33,20Eurk	0,08 Eur	bezplatne
SLSP	bezplatne	Ročne 130- 200Eur	Podnikatelia:0,06Eur Súkromné osoby:0,04Eur	bezplatne
Uni Banka	bezplatne	FO: 3,3Eur, PO:5Eur	0,07Eur	bezplatne
Eudová banka	6 – 20 Eur	bezplatne	0,13Eur	Nedostupný údaj
VÚB	30-1100 Eur podľa verzie	bezplatne	0,06Eur podnikatelia, 0,04 Eur súkromné osoby	bezplatne

Poštová banka	50Eur	5Eur	FO:0,03Eur, PO:0,06Eur	bezplatne
DEXIA	SW 100 Eur, inštalácia 130 Eur	3 Eura	0,04 Eura	bezplatne
ČSOB	FO:100 Eur PO:160 Eur	10-15 Eur	0,04 Eura 0,08Eura do iného finančného ústavu	bezplatne
HVB Bank	250 Eur	Ročne 160Eur	0,08 Eura	bezplatne
Istrobanka	331 Eur	bezplatne	0,08 Eur do iného finančného ústavu	bezplatne
Komerční banka	250 Eur	bezplatne	bezplatne	0,09 Eur

Príloha č.2 : Poplatky za najrozšírenejšie služby elektronického bankovníctva

Banka	Email banking	Internet- banking	Telebanking	GSM Banking
Tatra banka	Bezplatne	Bezplatne	Bezplatne	Bezplatne
SLSP	Bezplatne	Bezplatne, 83 Eur za elektronický kľúč	Aktivačný poplatok 83 Eur pri používaní elektronického kľúča, inak zdarma	Mesačne: spoprož..účty 1 Euro,bežné účty 2 Eura
UniBanka	X	FO: jedno -rázový poplatok ,Tok 3,3 Eura PO: 1,65 Eura mesačne a cca 83 Eur za predaj autentizačného kalkulátora	FO: bezplatne PO: 2 Eura mesačne	FO: 0,33 Eur PO: 1,80 Eur

Ľudová banka	Bezplatne	Bezplatne	X	X
VÚB	X	Bezplatne	Bezplatne	Bezplatne
Poštová banka	Bezplatne	Bezplatne	Bezplatne	Bezplatne
PKB	Bezplatne	Bezplatne, 0,04 Eur za operáciu	X	Bezplatne
ČSOB	X	X	Bezplatne	X
HVB Bank	X	Za zriadenie FO: 2-4 Eura PO: 3-7 Eur, 0,12 Eura za operáciu	Za zriadenie 1,5 Eura , potom mesačne FO: 1 Euro, PO: 3 Eura	X
Istrobanka	bezplatne	Bezplatne	Bezplatne	0,06 Eura za SMS správu

Príloha č.3 : Poplatky za platobné karty

VISA štandard súkromná	
Bez poistenia	25 Eur
S individuálnym poistením (nižšie krytie)	48 Eur
S individuálnym poistením (vyššie krytie)	68 Eur
S rodinným poistením (nižšie krytie)	73 Eur
S rodinným poistením (vyššie krytie)	111 Eur
VISA zlatá súkromná	
S individuálnym poistením s vyššou hodnotou	130 Eur
S rodinným poistením s vyššou hodnotou	172 Eur
AMERICAN EXPRESS zelená súkromná	100 USD

AMERICAN EXPRESS zlatá súkromná	200 USD
AMERICAN EXPRESS platinová súkromná	700 USD
Vstupný poplatok pri všetkých AMEX	80 USD
DINERS Club Intrenational	166 Eur

